

Houderij Richtlijnen

Griekse landschildpad, *Testudo hermanni* spp.

I. Toepassingsgebied

De Griekse landschildpad is tot in de jaren '70 van de 20^e eeuw massaal als gezelschapsdier geïmporteerd uit Zuid-Europa. De Wet beschermde uitheemse dieren en planten (BUDEP) heeft hieraan een einde gemaakt. Het verzamelen en exporteren heeft vele populaties vernietigd of op de rand van de afgrond gebracht. Deze schildpad is de meest gehouden soort landschildpad. Onderscheiden worden de ondersoorten *T.h. hermanni* (westelijke ondersoort, komt voor in Italië en Frankrijk) en *T. h. boetgeri* (oostelijke ondersoort, Griekenland). In Europa wordt veel met deze soort schildpad gekweekt.

Deze soort is opgenomen in bijlage II van het CITES-verdrag. In de Europese regelgeving is de soort in bijlage A opgenomen. Dat betekent het meest vergaande beschermingsregiem. Dieren mogen absoluut niet aan de natuur worden onttrokken. De houder moet voldoen aan de wettelijke voorschriften terzake.

II. Voeding

Landschildpadden zijn herbivoren (plantenetters), die een variatie aan voedsel aangeboden moeten krijgen. Door gevarieerde voeding kunnen tekorten in vitamines en mineralen in veel gevallen voorkomen worden. Als voer moeten zoveel mogelijk natuurlijke, wilde kruiden gevoerd worden en zo min mogelijk gekweekte groentes en fruit. Vitamines en mineralen mogen niet ontbreken. Kruiden zoals paardebloem, klaver, weegbree en melkdistel, niet te natte groenten zoals andijvie, witlof en kool, zeer beperkt fruit, vezelrijk en weinig proteïnen. Verder hooi en stro en bevochtigde brokken geperst hooi (heucops).

Kalk, van groot belang voor de groei en onderhoud van het schild en het skelet, kan gemakkelijk worden gegeven door de dieren altijd de beschikking te geven over gekookte schalen van kippeneieren of sepia.

III. Huisvesting

Schildpadden los laten lopen in huis of tuin is af te raden. Een landschildpad hoort in een terrarium of beschut perk buiten. Er behoort een plek te zijn waar de dieren zich kunnen opwarmen, onder een lamp of, liever nog, rechtstreekse zonneschijn. Zorg ook voor een koelere plek zodat de dieren indien gewenst kunnen schuilen. Het verdient aanbeveling het verblijf voor de schildpadden interessant te maken door het inrichten met hout, takken, stammen en planten, zodat de schildpad gemakkelijk een schuilplaats kan

vinden en de dieren elkaar kunnen ontlopen. Verder moet de huisvesting veilig zijn, dat wil zeggen dat de schildpad niet kan ontsnappen of dat er honden, katten en andere roofdieren bij kunnen. Jonge dieren moeten buitenshuis tegen vogels worden beschermd.

Verder is het van belang het leefklimaat van het dier te beheersen. Het dier moet de mogelijkheid hebben om een plek met een optimale temperatuur te zoeken of zich in te graven. Dit kan door plaatsing van een goed schuilhok dat bescherming biedt tegen extreme temperaturen, zowel lage als hoge. Ook een plantenkasje waar de dieren zelf kunnen in- en uitlopen, biedt een goede bescherming tegen lage temperaturen, vooral in voor- en naseizoen (altijd zorgen voor twee uit/ingangen om te voorkomen dat een groot dier de uitgang verspert voor een kleinere die dan door oververhitting kan sterven).

Bij veel soorten wordt de voortplanting gestimuleerd door het volgen of nabootsen van de natuurlijke seizoenscyclus met een winterse afkoeling en winterslaap. Die kan worden bereikt door het tijdelijk de lamp(en) in het terrarium korter te laten branden of uit te doen. Verdiep je in het klimaat van het natuurlijke leefgebied en boots dit na. Schildpadden kunnen in winterslaap worden gebracht in een koele ruimte, zoals een kelder of koelkast.

Voor twee dieren is de minimale grootte van het terrarium 2 m², 50 cm hoog. Voor elk extra dier 0,5 m² meer ruimte.

Temperatuur Zomer max 32 °C, min dag 20 °C, min nacht 10 °C

Winterslaap max 8 °C, min 3 °C

Luchtvochtigheid Zomer max 60 %, min 40 %, Winter max 60 %, min 40 %

IV. Gezondheid

Een terrarium moet regelmatig worden onderhouden en het moet goed te reinigen zijn. Water moet dagelijks ververs worden. Verder één keer per acht weken bodembedekking vervangen van het terrarium binnenshuis en dit goed reinigen (één keer per zes maanden ontsmetten met desinfectans). Reptielen hebben over het algemeen geen snelle stofwisseling. Hierdoor kan het lang duren voordat men ziet dat het dier lijdt aan een ziekte. Voordat dieren gekocht worden is het dus zaak kennis te nemen van de meest voorkomende ziektes en die kunnen herkennen. Zet altijd alle nieuw aangekochte dieren minimaal 2 maanden in quarantaine voordat ze bij andere dieren worden geplaatst.

Gezondheidsproblemen die kunnen optreden bij de schildpadden zijn o.a.:

- Verwondingen die ontstaan door: slijtage, beschadiging, verbranding, agressie, beten van andere dieren, eten van vreemde voorwerpen, vallen, schade door maaimachines e.d.;
- Ziekten door huisvestingsproblemen zoals overbevolking; slecht water; verkeerde temperatuur; tocht en vocht, gebrek aan ventilatie;

- Stressverschijnselen door het gedrag van andere schildpadden door verkeerde geslachtsverhoudingen in de groep of dominante mannetjes;
- Kalk- en of vitaminegebrek door verkeerde of eenzijdige voeding;
- Parasieten, in- en uitwendig; geregelde controle van de uitwerpselen is raadzaam.

Aarzel niet om bij deze verschijnselen of bij plotseling veranderend gedrag een in reptielen gespecialiseerde dierenarts te raadplegen.

V. Soortspecifiek gedrag

Voor de kweek is het van belang dat de dieren in een kleine groep van minimaal één man met enkele vrouwen wordt gehouden met de beschikking over een goed zonnig buitenterrarium. Hier moeten de omstandigheden natuurlijk aandoen met een hellinkje, beschutting met lage heesters, een schuilgelegenheid voor slecht weer en een goede zonplek, bijvoorbeeld met een broeibak of een kasje. Vochtige ca. 25 cm diepe leem/zand plekken dienen aanwezig te zijn voor het leggen van eieren. Voor een goede kweek is een winterrust/winterslaap noodzakelijk. Het opkweken van de jongen is probleemloos; voedsel is het zelfde als voor de ouders, doch klein gesneden.

Mannen van deze soort kunnen een behoorlijk agressief gedrag vertonen naar de vrouwtjes. Zeker in kleinere buitenterraria kan gescheiden houden van de mannetjes buiten de paartijd nodig zijn.

VI. Verdere informatie

Bonin F., Devaux, B. en A. Dupré A. 1996, Toutes les Tortues du Monde

Bonin F., Devaux, B. en A. Dupré A. 2007, Enzyklopädie der Schildkröten

Hermans, Sandra. 2006, Landschildpad, serie Over dieren

Highfield A.C., 1990, Keeping and Breeding Tortoises in captivity

Zirngibl, Rainer, 2000, Ihr Hobby Griechische Landschildkröten

Diverse artikelen in De Schildpad en Trionyx, uitgave van de Nederlandse Schildpadden Vereniging

Websites:

www.huisdieren.nu

www.trionyx.nl

www.studbooks.org

home.hccnet.nl/euro.emys

www.schildkroeten-farm.de

www.villa-testudo.de